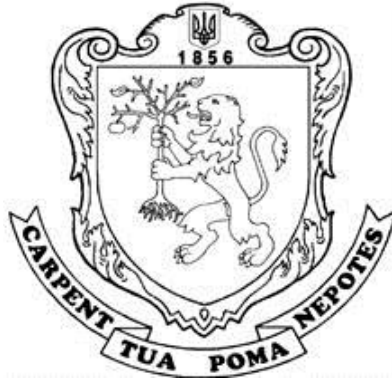

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет агротехнологій і екології

Кафедра агрохімії та ґрунтознавства

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ»

для студентів, які навчаються за освітньою програмою «Агрономія» за другим
(магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності

201 Агрономія, галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

Розглянуто на засіданні кафедри
агрохімії та ґрунтознавства

Протокол № 10 від 30 квітня 2024 р.

Львів 2024

Кількість кредитів ECTS – 3 (90 год.)

42 год. аудиторної (14 год. лекцій.

28 год. практичних занять).

48 год. самостійної роботи.

Рік навчання – 1, семестр – 1

Мова викладання – українська

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ» охоплює сукупність інструментів та передовий досвід керування процесами і явищами в агрономії.

У сучасному аграрному виробництві більшість господарських завдань розв'язується на основі певних проєктів, тобто спочатку визначаються цілі, а потім робиться спроба досягти їх з урахуванням часових, ресурсних і фінансових обмежень.

Планування проєктів у поєднанні з процесами регулювання й контролю утворюють процес управління проєктами або проєктний менеджмент. Управління проєктами наразі є загальним стандартом поведінки у практичній діяльності.

Підготовка і реалізація проєктів – складний і високо ризиковий вид господарської діяльності, що стає дедалі більш спеціалізованим. Управління проєктами є синтетичною дисципліною, що поєднує як спеціальні, так і міждисциплінарні знання. Спеціальні знання відбивають особливості тієї сфери діяльності, до якої належать проєкти (агровиробничі та ін.). Питання, що розглядаються в курсі «Управління проєктами...», тісно пов'язані з теоретичними основами системного аналізу і практичними проблемами стратегічного, комунікативного, фінансового, інноваційного та інвестиційного менеджменту, маркетингу, управління персоналом.

Дисципліну вивчають у першому семестрі першого курсу навчання здобувачів ступеня магістр. Її освоєння забезпечить отримання магістром компетенцій, необхідних в професійній діяльності майбутнього менеджера чи керівника виробництва.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ» є опанування здобувачами освітньо-наукового ступеня магістра алгоритму керування проєктами у аграрному виробництві, системного аналізу і методів моделювання процесів в агрономії, необхідних для успішного досягнення цілей виробництва. Цілями навчання є формування у здобувачів

вищої освіти здатності розв'язувати складні задачі та проблеми в сфері агрономії.

Об'єкт вивчення та діяльності: технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур на стадіях проектування, аналізу, моделювання, керування та підведення підсумків.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є засвоєння магістрами знань і умінь, що забезпечать здатність здійснювати керування проектами у аграрному виробництві у мінливих погодних та економічних умовах з урахуванням тенденції змін мезоклімату у регіонах.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні компетентності спеціальності

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії.

СК4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції.

За **програмними результатами навчання** здобувач ступеня магістра зобов'язаний:

РН3. Розробляти та реалізовувати економічно значущі виробничі та дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

РН7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно-безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.

РН8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ЗМІСТ)

Тема 1. Теоретико-методологічні засади управління проектами в агровиробництві і точному землеробстві

Тема 2. Обґрунтування доцільності проекту та доведення його ефективності

Тема 3. Системологічні основи планування проекту та аналіз різноманіття природних умов агровиробництва

Тема 4. Темпоральні аспекти планування та виконання проектів

Тема 5. Планування і корегування ресурсного забезпечення проекту

Тема 6. Кадрове та інформаційне забезпечення реалізації проекту

Тема 7. Керування проектами охорони довкілля в агровиробництві. Екологічна експертиза

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ» відбувається у формі навчальних аудиторних занять, під час яких магістри отримують необхідні знання (лекції, практичні заняття, консультацій) та виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Вкладанні лекційного матеріалу відбувається у формі лекцій-бесід і лекцій-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу слухачів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання.

Магістри повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Магістр представляє опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи магістрів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі магістра є підставою для її незарахування викладачем.

ПРОГРАМА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ №	Тема. Питання, що опрацьовуються	К-сть годин
1	Теорія і методологія управління проектами в агровиробництві Сутність проектної діяльності: поняття, основні характеристики, класифікація проектів Управління проектами як специфічна галузь менеджменту Цілі, процеси та функції в управлінні проектами	4

	Характеристика моделі управління проектами. Кібернетичний цикл Н. Віннера. Оточення та учасники проекту. Життєвий цикл проекту	
2	Причини та потреби створення проектів, доведення їхньої ефективності Розроблення концепції проекту Структура проектного аналізу Обґрунтування доцільності проекту та оцінка ефективності проектів Базові засади створення організаційної структури проекту Основні форми проектних структур	4
3	Системна структура проекту. Системологічні основи планування і керування проектами Алгоритм системного аналізу. Структура, функції та ієрархія агроєкосистем. Класи екосистем: лучні, польові, городні, плантаційні, садові, закритого ґрунту. Біопродукційна, енергоаккумуляційна, водорегуляційна, ґрунтотворна /ґрунторуйнівна, саморегуляційна (самоорганізаційна) функції агросистем.	4
4	Аспекти планування виконання проектів - строки та терміни Розроблення плану управління проектом Сутність і функції структуризації проекту. Напрями структуризації проекту Планування строків та термінів виконання проектів Організаційно-технологічні моделі планування проектів Розроблення розкладу проекту	4
5	Моделювання ресурсного забезпечення проекту Управління вартістю проекту Ресурсне планування і планування витрат по проекту Методи розрахунку вартості проекту. Визначення бюджету проекту Офіс проекту – кадровий склад команди, керівник	4
6	Планування кадрового та інформаційного забезпечення реалізації проекту Процеси управління людськими ресурсами проекту Організаційна культура проекту. Формування команди проекту Процеси управління командою проекту. Мотиваційні аспекти роботи команди Процеси управління комунікаціями при виконанні проекту Інформаційна система управління проектами Програмно-технічні засоби управління проектами	4
7	Екологічна експертиза та керування охороною довкілля в агровиробництві Агроєкологічні основи проектування органічного виробництва Юридичні і правові аспекти керування екобезпечним агровиробництвом Сучасна парадигма керування проектами з відтворення родючості сільськогосподарських ґрунтів	4

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для перевірки рівня засвоєння магістром матеріалу з наведеної дисципліни та сформованості в нього компетентностей застосовується комплекс методів контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне).
2. Перевірка виконаних в аудиторії та поза аудиторією робіт (підготовлених відповідей, виконання практичної роботи, рішення професійних завдань).

Контроль здійснюється з дотриманням принципів: індивідуальний характер перевірки та оцінювання знань, систематичність, об'єктивність, умотивованість оцінок, вимогливість, єдність вимог.

Види контролю: поточний контроль, семестрова атестація (залік).

Результати навчальної діяльності оцінюються за 100-бальною шкалою. Залік виставляється за умови отримання 60 і більше балів як результату підсумку балів за засвоєння окремих тем дисципліни:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Поточне оцінювання та самостійна робота	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
50 балів	50 балів	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84	добре	C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Політика щодо академічної доброчесності

Очікується, що письмові роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями, розрахунками чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. «Положення про академічну доброчесність...». Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що означає поняття "проект"?
2. Чим відрізняється сучасне тлумачення поняття "проект" від традиційного?
3. Що означає управління проектами?
4. Типи проектів.
5. Основні закони управління проектами.

6. Поняття життєвого циклу проекту.
7. Основні фази життєвого циклу проекту.
8. Що можна вважати початком та завершенням проекту?
9. Заходи, що належать до основної діяльності за проектом.
10. Чому треба мати блок із забезпечення проекту?
11. Від чого залежить зміст фаз проекту?
12. Приблизні співвідношення фаз життєвого циклу проекту за часом і вартістю.
13. Структура життєвого циклу проекту.
14. Як розробляється концепція та ідея проекту?
15. Як визначаються цілі та завдання проекту?
16. Як проводяться заключні проектні дослідження на основі технікоекономічного, фінансового та загальноекономічного аналізу?
17. Як проводиться проектний аналіз: технічний аналіз, комерційний аналіз, фінансовий аналіз, екологічний аналіз, організаційний аналіз, соціальний аналіз, економічний аналіз?
18. Як проводиться оцінка та які принципи оцінки ефективності проектів?
19. Які основні показники ефективності проектів?
20. Які складові системи планування проекту?
21. Яка сутність поняття «планування проекту»?
22. Яка основна мета планування змісту проекту?
23. Які є основні та допоміжні процеси планування?
24. Які принципи планування проектів?
25. Який зміст концептуального, стратегічного та тактичного планування?
26. Які основні завдання структуризації проекту? В чому сутність поняття структури розбиття робіт?
27. Яке значення структури розбиття робіт в управлінні проектом?
28. Які основні параметри, за якими може здійснюватись декомпозиція проекту?
29. Які методологічні основи структуризації проекту?
30. Які правила та основні етапи структуризації?
31. Які основні підходи до структуризації проекту : «зверху-вниз» та «знизу – вверху»? Які можливі помилки?
32. Як поєднуються структури проекту?
33. Як планується послідовність робіт?
34. Сутність сіткового та календарного планування.
35. Поняття та доцільність розробки сіткового графіка.
36. Які є методи календарного планування?
37. Які є сіткові графіки? Яка основна мета та завдання розробки сіткових графіків?
38. Які основні принципи побудови та відмінності стрілчастих графіків та графіків передування?
39. Оцінювання тривалості робіт (проекту) і моделювання тривалості робіт.
40. Сутність, завдання та види календарних планів.
41. Методологія календарного планування проектів.
42. Характеристика ресурсів проекту. Які є основні типи ресурсів?
43. Який алгоритм ресурсного планування проекту?
44. Які типи обмежень проектів?
45. Оптимізація недостатньої кількості ресурсів.
46. Система вимог до джерел забезпечення проекту. Ранжування джерел.
47. Як визначити тип контракту? Адміністрування контрактів.
48. План залучення капіталу (джерела фінансування проекту).
49. Які особливості планування людських ресурсів.
50. Поняття та основні характеристики команди проекту.
51. Які підходи до формування команди проекту?

52. Як здійснюється контроль часу та вартості виконання робіт?
53. Які є відносні показники виконання робіт?
54. Підходи до визначення показника завершеності проекту.
55. Звітність у системі контролю: завдання, принципи побудови, форма подання.
56. Вимірювання та аналіз показників виконання проекту.
57. Поняття норми і стандартів.
58. Система стандартів ISO.
59. Українська система норм.
60. Які основні варіанти дій у випадку відхилень проекту від плану?
61. Розкрийте поняття «проект», основні характеристики та класифікаційні ознаки проектів.
62. Розкрийте термінологію управління проектом.
63. Перелічіть кроки реалізації проекту як циклу вирішення проблеми.
64. Охарактеризуйте модель управління проектами.
65. Перелічіть та охарактеризуйте оточення проекту.
66. Охарактеризуйте життєвий цикл проекту.
67. Розкрийте зміст розробки проекту.
68. Перелічіть та коротко охарактеризуйте види проектного аналізу.
69. Розкрийте інструментарій проведення оцінки ефективності проектів.
70. Охарактеризуйте структуру техніко-економічного обґрунтування.
71. Розкрийте розробку організаційних структур для виконання проекту.
72. Наведіть основні форми внутрішніх та зовнішніх організаційних структур.
73. Охарактеризуйте процес планування проектів.
74. Наведіть класифікаційні ознаки плану проекту.
75. Охарактеризуйте процес управління змістом проекту.
76. Поясніть, в чому полягає зміст структуризації проекту, її задачі, етапи проведення.
77. Охарактеризуйте напрями структуризації проекту.
78. Охарактеризуйте процес управління терміном проекту.
79. Визначте сутність сіткового планування.
80. Розкрийте методи сіткового планування.
81. Визначте сутність календарного планування.
82. Охарактеризуйте види сіткового графіку.
83. Поясніть метод аналізу та оцінки програм PERT.
84. Охарактеризуйте інструменти розробки розкладу проекту.
85. Охарактеризуйте процес управління вартістю проекту.
86. Охарактеризуйте ресурси проекту.
87. Наведіть класифікаційні ознаки витрат проекту.
88. Охарактеризуйте карту планування вартості проекту.
89. Розкрийте процес складання бюджету проекту, бюджетування проекту.
90. Розкрийте процес управління людськими ресурсами.
91. Охарактеризуйте цілі, передумови, компоненти та інструменти організаційної культури.
92. Наведіть типи проектних команд. Розкрийте підходи до формування проектної команди.
93. Наведіть структуру системи формування і управління командою проекту
94. Охарактеризуйте методи навчання у проектах.
95. Розкрийте вплив чинників мотивації протягом життєвого циклу проекту
96. Охарактеризуйте джерела конфліктів протягом часу реалізації проекту
97. Перелічіть та коротко охарактеризуйте основні моделі управління конфліктом в проектах.
98. Розкрийте процес управління комунікаціями при виконанні проекту.

99. Охарактеризуйте основні платформи керування комунікаціями проекту за японськими стандартами.
100. Розкрийте суть інформаційної системи управління проектом (ІСУП).
101. Охарактеризуйте спеціалізовані програмні комплекси, які застосовуються при управлінні проектами.
102. Охарактеризуйте модель планування і контролю проектів.
103. Розкрийте основні види контролю проекту.
104. Розкрийте методи контролю фактичного виконання робіт.
105. Охарактеризуйте основні інструменти контролю розкладу.
106. Охарактеризуйте метод освоєного обсягу.
107. Наведіть основні показники методу освоєного обсягу.
108. Охарактеризуйте проектні ризики за різними класифікаційними ознаками.
109. Охарактеризуйте процеси управління ризиками проекту.
110. Розкрийте зміст ідентифікації проектних ризиків.
111. Охарактеризуйте найпоширеніші методи якісного та кількісного аналізу ризиків проекту.
112. Розкрийте мету, завдання та призначення моніторингу і контролю ризиків.
113. Дайте сутнісну характеристику якості проекту.
114. Розкрийте методи планування якості в проектах.
115. Охарактеризуйте інструменти та методи забезпечення якості проекту.
116. Наведіть та деталізуйте основні витрати дотримання вимог якості.
117. Наведіть основні агроекологічні принципи проектування органічного виробництва
118. Які відмінності традиційного та органічного землеробства
119. Проектування точного землеробства.
120. Проектування прецизійного удобрення культур.
121. Інформаційно-цифрове забезпечення проектів системи точного землеробства.
122. Поясніть суть, мету і завдання екологічної експертизи
123. Технічна інспекція на місці виробництва.
124. Метод системного аналізу в екології.
125. Які бувають форми та види екологічної експертизи
126. Види і методи контролю якості екологічного контролю.
127. Для чого потрібен моніторинг навколишнього природного середовища в агровиробництві

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Логачова Л. М., Логачова О. В. Управління проектами : навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2015. 208 с.
2. Микитюк П. П. Управління проектами: навч. посібник. Тернопіль, 2014. 270 с.
3. Петренко Н. О., Кустріч Л. О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2015. 244 с.
4. Приймак В. М. Управління проектами: навч. посібник. К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2017. 464 с.
5. Бабаєв В. М. Управління проектами: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Управління проектами». Харків: ХНАМГ, 2006. 244 с.

6. Крайнік О. М. та ін. Планування проектних дій: навчально-методичний посібник для студентів ЗДІА спеціальності 8.18010013 «Управління проектами» денної форми навчання. Запоріжжя, ЗДІА, 2015. 80 с.
7. Ноздріна Л. В. та ін. Управління проектами: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
8. Гнатів П. С., Снітинський В. В. Екосистеми і системний аналіз : наукова монографія. Львів: Колір ПРО, 2017. 416 с.

Додаткова

9. Тарасюк Г. М. Управління проектами: навч. посіб., 2-е вид. К.: Каравела, 2006. 320 с.
10. Тянь Р. Б., Холод Б. І, Ткаченко В. А. Управління проектами: навч. посіб. для студ. екон. спец. Дніпро, 2000. 222 с.
11. Управління проектами: процеси планування проектних дій: підручник / І. В. Чумаченко, В. В. Морозов, Н. В. Доценко, А. М. Чередниченко. К.: КРОК, 2014. 673 с.
12. Kucher Lesia, Heldak Maria, Orlenko Arsenii. Project management in organic agricultural production. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. Vol. 4, No. 3, 2018. P. 104-128. <http://ageconsearch.umn.edu>.
13. Ситник В.Ф. Системи підтримки прийняття рішень: навч. пос / В.Ф. Ситник. - К:КНЕУ, 2004.614 с.
14. Гужва В.М Інформаційні системи і технології на підприємстві Навч. пос / В.М. Гужва К:КНЕУ, 2001.400 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

Українська асоціація управління проектами "УКРНЕТ": <http://upma.kiev.ua>

Project Management Institute: <https://www.pmi.org>

International Project Management Association: <http://www.ipma.world>

Стандарт PMBoK по управлінню проектами:

<https://finswin.com/projects/metody/pmbok.html>

Електронний ресурс. Режим доступу:

<http://www.uapadlc.org.ua/MPA/Projectmanagement/opys.htm>

Електронний ресурс. Режим доступу:

www.br.com.ua/referats/Managment/26643-8.html

PMBOK 7 – новий погляд на управління проектами: <https://cutt.ly/FQGnXSm>

Agile, Scrum і Kanban: як це працює на практиці:

<https://kfund-media.com/agile-scrum-i-kanban-yak-tse-pratsyuyena-praktytsi>

Онлайн-курси про створення проєктів та методи управління ними:

<https://kfund-media.com/krashhi-onlajn-kursy-veresnyayak-upravlyaty-proektamy-i-vprovadzhuvaty-innovatsiyi>

Дистанційний курс «Управління проєктами:

<HTTPS://VUMONLINE.UA/COURSE/PROJECT-MANAGEMENT>